

Dirba sunkiausią darbą – auginą žmogų

- Irena ŠEŠKEVIČIENĖ
- 2016-04-05

Po beprasmių vaikų žūties Lietuvoje atvejų, Vyriausybė atsigręžė į vaikus – siekiama, kad iki 2020 m. nebeliktų valstybinių globos įstaigų, vaikais turėtų pasirūpinti globėjai arba šeimos.

Globėjų ir globotinių reikalais Kretingoje rūpinasi socialinės darbuotojos Asta Sakalauskiene (kairėje) ir Lina Rimkuvienė.

Iš anksto rengs globėjus

Būsimų globėjų bei įvaikintųjų Kretingoje ieškos bei visokeriopą pagalbą jiems teiks Socialinių paslaugų centro atestuotos socialinės darbuotojos Asta Sakalauskiene ir Lina Rimkuvienė.

Tačiau Kretingoje, skirtingai nuo kitų šalies rajonų, šis darbas nebėra naujiena.

„Mes jau 8 metus, vykdydami Europos Sąjungos finansuojamą projektą, rengėme globėjus bei įtėvius: organizavome jiems kursus, rengėme tarpusavio susitikimus, teikėme psichologo pagalbą. Rengėme būsimus globėjus ir įtėvius ne tik Kretingos rajonui, bet ir Palangai, Skuodui, Šilutei. Per tą laiką iš viso parengėme 52 globėjus“, – tvirtino Kretingos socialinių paslaugų centro direktorės pavaduotoja Virginija Narbutienė.

Anot A. Sakalauskiene, potencialių globėjų nuo šiol jos intensyviai ieško kaimų bei religinėse bendruomenėse. „Globėjų jau ir šiandien neužtenka tiems vaikams, kurie gyvena globos institucijose. O nuo institucinės globos pereinant prie globos šeimose ar šeimynose, globėjai jau turi būti iš anksto parengti, kad, iškilus pavojui vaikui likti biologinėje jį iškart iš jos galima būtų paimti ir apgyvendinti pas globėją. Ypač reikalingi laikinieji globėjai, galintys globoti vaiką ligi vienerių metų, kol vaikas sugrįš į biologinę šeimą. Siekiame, kad globėjų būtų seniūnijose, – vaikui tuomet nereikėtų keisti mokyklos“, – problemą dėstė socialinė darbuotoja.

Padaugės paslaugų globėjui ir vaikui

„Mes ir dabar konsultuojame įvairiausiai klausimais ir vaiką, ir jo globėją, padedame spręsti jų problemas, tarpininkaujame mokykloje, padedame tvarkyti dokumentus. Tačiau nuo šiol padaugės ne tik globėjams bei įtėviams, bet ir vaikams teikiamų paslaugų: vaikai galės lankyti Dienos centrą, čia leisti laiką, ruošti pamokas. Ir vaikams, ir jų globėjams bei įtėviams bus taikomi meno terapijos užsiėmimai, išvien su psichologe padėsiantys išsiaiškinti tarpusavio santykius“, – mintį tęsė L. Rimkuvienė.

O santykių krizės atveju bus rengiamos atokvėpio valandos – vaikas galės mėnesį pagyventi centre atskirai nuo globėjų, – su juo dirbs specialistų komanda, kol jis vėl grįš į šeimą.

„Paimti globoti vaiką – tai pati didžiausia savanorystė. Tai neatlygintinas darbas, kurio neįvertina nei valstybė, nei visuomenė. Globėjai dirba patį sunkiausią darbą – užaugina žmogų, dalijasi meile, o pašalpa vaikui – 152 eurai, arba 520 Lt – nesikeičia jau 17 metų. Tik nuo šių metų globėjui pradėtas mokėti 38 eurų tikslinis priedas, o kitąmet žadama tokio pat dydžio pašalpa, kaip ir vaiko globos išmoka – 152 eurai“, – teigė V. Narbutienė.

Intensyviai ieško šeimų

Šiuo metu Kretingos rajone yra 46 globėjai, o Socialinių paslaugų centro vaikų globos tarnyboje gyvena 13 vaikų nuo 3 iki 17 metų, kuriems intensyviai ieškoma šeimų, į kurias jie galėtų būti priglobti.

„Stengiamės jiems padėti visais įmanomais būdais: 2 vaikams nusimato grįžti į biologines šeimas – dirbama su jų tėvais, dar dvi – 5 ir 7 metų – sesutės savaitgaliais bei per atostogas svečiuojasi pas savanoriškus globėjus, 17-metį ketina pasiimti dabar rengiami globėjai, vienas penkiolikmetis paauglys yra grįžęs iš globėjų ir ruošiamas savarankiškam gyvenimui“, – vaikų ateitį ne rožinėmis spalvomis, kaip įprasta, piešė V. Narbutienė.

Anot jos, labiausiai globėjų nepageidaujami yra vaikai nuo 10 metų ir vyresni: „Visi nori kuo mažesnių ir sveikų vaikų. O ne paslaptis, kad dauguma jų, neprižiūrėti biologinių tėvų, nuo prigimties turi sveikatos problemų. Taip pat stengiamės neiškirti vienos šeimos seserų ir brolių, – šiuo metu pas mus gyvena po 3 vaikus iš 3-jų šeimų“.

Kretingos globos tarnyboje, V. Narbutienės žodžiais, jau kelerius metus vaikų skaičius svyruoja nuo 13 iki 17: vieni apsigyvena pas globėjus ar įvaikinami, tačiau ir vėl pasipildo iš girtaujančių ir smurtaujančių šeimų. „Kretingoje ypatingai žiaurių smurto prieš vaikus atvejų nebuvo, gyvenam kaip Dievo užantų“, – pasidžiaugė ji.

Nukrinta rožiniai akiniai

Pagal kone dešimtmetį trukusią globėjų bei tėvių rengimo patirtį, pašnekovės pastebėjo, kad kai kuriuos gąsdina išankstinės nuostatos dėl būtinų mokymų: „Iš viso įvyksta 10 užsiėmimų, tačiau tai nėra sausos paskaitos, – rengiami meno terapijos užsiėmimai, susitikimai su psichologais. Iš pradžių ne vienas, skeptiškai nusiteikęs dėl mokymų, šiems pasibaigus neatsidžiaugia, globėjai nebegali išsiskirti, susidraugauja. Per mokymus jiems tarsi nukrinta „rožiniai akiniai“, su kuriais buvo atėję, – jie užauga kaip globėjai, mokymai dar labiau sustiprina jų ryžtą prisiimti atsakomybę už svetimą vaiką“.

Pasibaigus mokymams, globėjų kandidatūros yra teikiamos Vaiko teisių apsaugos tarnybai, – ligi šiol iš 52 parengtų globėjų nebuvo nė vieno, kurio kandidatūra nebūtų patvirtinta.

Lietuvoje taip pat yra planuojama naujovė – pradėti rengti profesionalius socialinius globėjus.

„Socialinis globėjas už atlyginimą globos vaiką savo namuose ir tuo pat metu dirbs su jo biologiniais tėvais. Į vieną šeimą galėtų būti priimti ne daugiau kaip 3 vaikai, su globėjais nesusiję giminytės ryšiais. Tuo siekiama per 1 metus sugrąžinti vaikus į tikrąją šeimą. Jeigu nepavyktų, vaikas turėtų būti įkurdintas pas nuolatinius globėjus arba įvaikintas“, – už Europos Sąjungos lėšas numatytą naujovę apibūdino A. Sakalauskienė.

Tačiau, anot jos, dar neaišku, kada šią naujovę pradės taikyti Kretingoje.

Globėjams bus rengiamos savipagalbos grupės, į kurias Socialinių paslaugų centre pasidalinti problemomis bei rūpesčiais jie galės rinktis kiekvieno mėnesio paskutinį pirmadienį 18 val.

Faktai

Kasmet Lietuvoje tėvų globos netenka apie 2 tūkst. vaikų.

Šalies globos institucijose gyvena apie 3,5 tūkst. vaikų, dauguma jų – vyresni negu 10 metų.

Įvaikintam vaikui skiriama 11 bazinių socialinių išmokų (1 BSI = 38 Eur) dydžio vienkartinė išmoka.

Globojamam vaikui visą jo globos laikotarpį kas mėnesį skiriama 4 BSI dydžio išmoka.